

UTILITAS WIND OÜ
SAARE-LIIVI MERETUULEPARGI
KESKKONNAMÕJU HINDAMINE
KMH ARUANDE AVALIK ARUTELU

29.04.2025, Kihnu

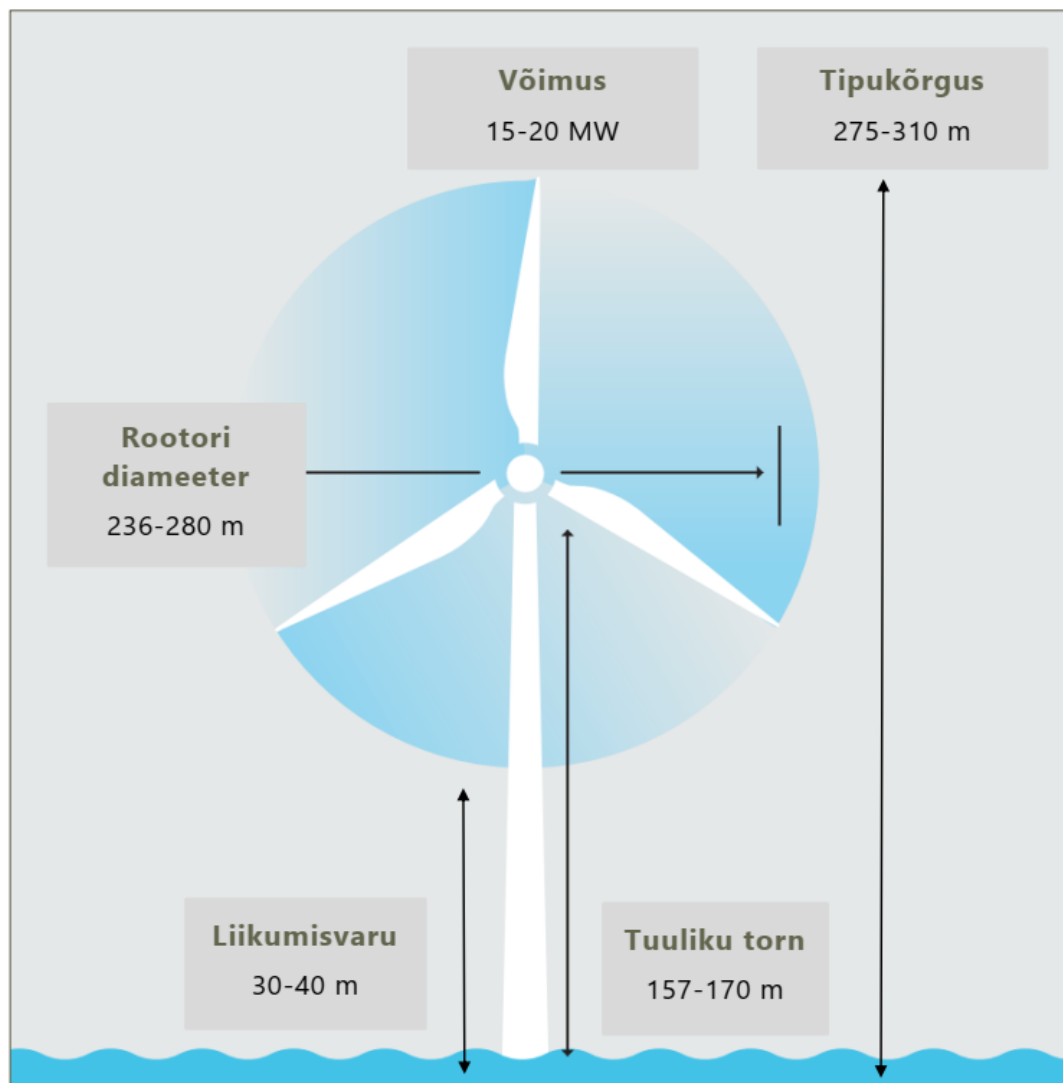

- **80**

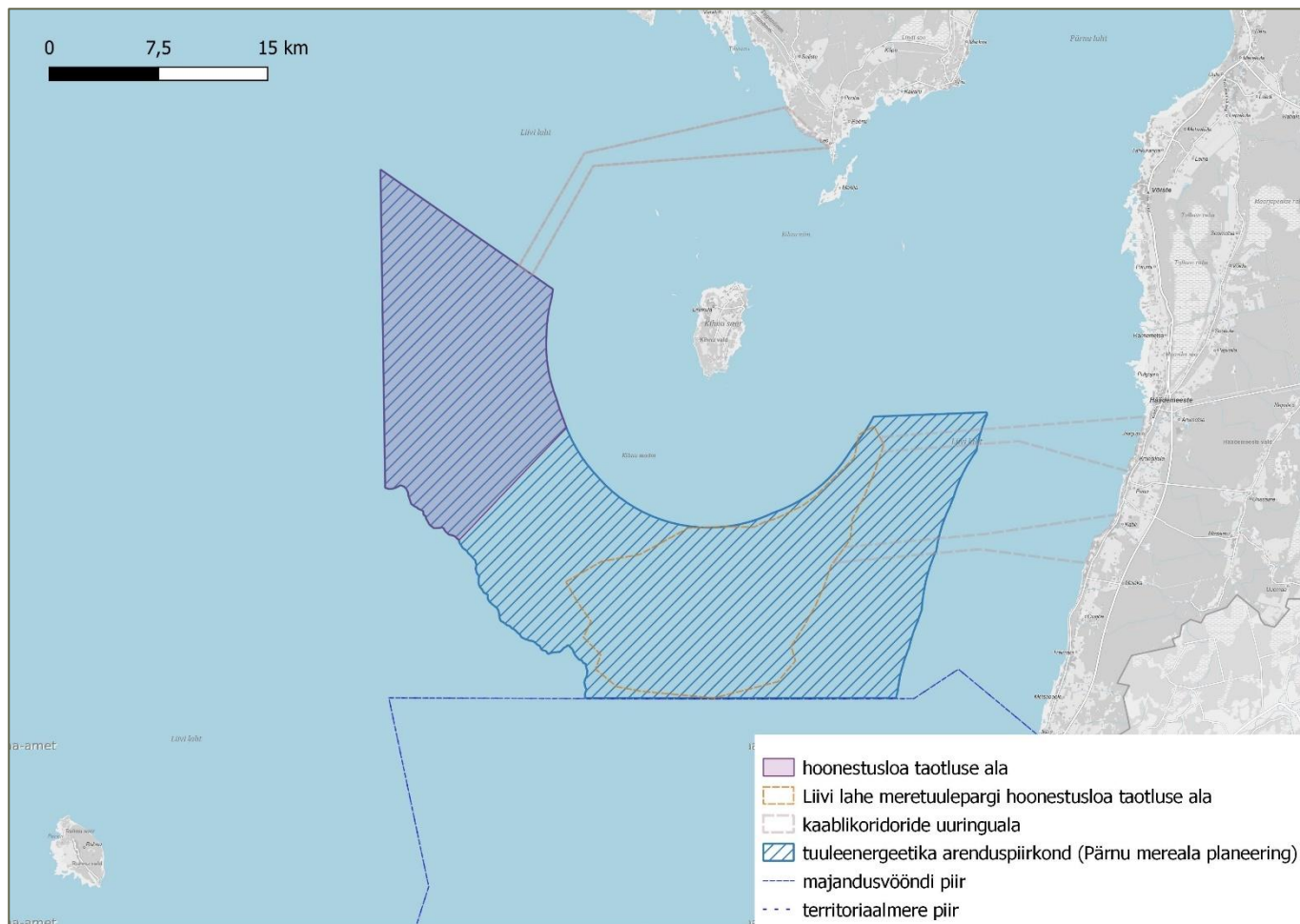
Tehnilised näitajad ja MTP rajamise erinevad etapid

Võimalikud vundamendid: vaivundament ja gravitatsiooniline; alajaamade puhul sõrestik.

Etapid: ettevalmistus, ehitus, opereerimine, lõpetamine. Kõigis etappides hinnati mõju ja leevendusmeetmeid.

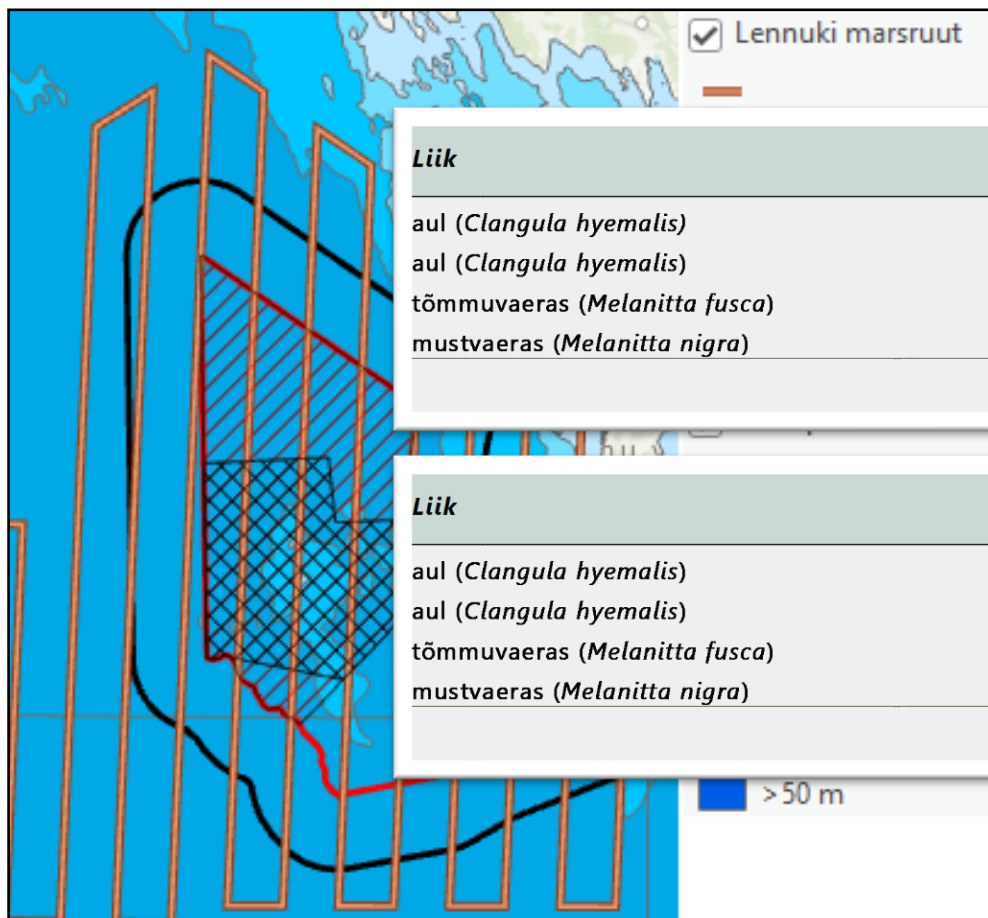

Kumulatiivsed mõjud (koosmõjud)

Liivi lahe meretuuleparki käsitletakse käesolevas KMH aruandes kumulatiivsete mõjude hindamisel lähtudes 19.12.2024 enne avalikustamist kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks saadetud Liivi lahe meretuulepargi KMH aruandest ja selle lisadest.

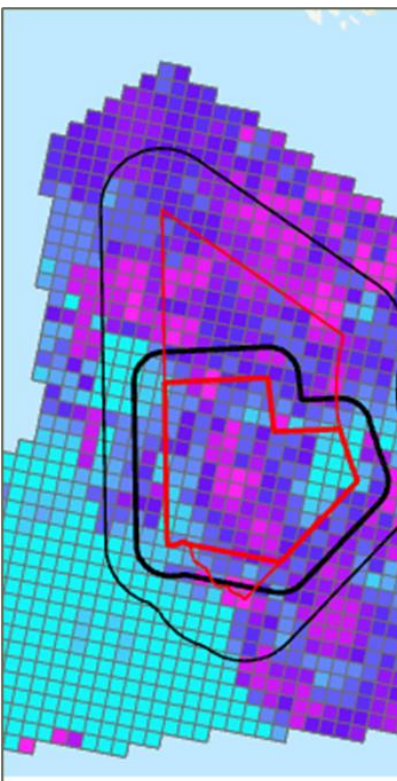
Linnustik – peatuvad veelinnud

Liik	Sesoon	Aasta	Arvukushinnang
aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	talv	2022/2023	74881
aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	talv	2023/2024	92789
tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>)	kevad	2022	43986
mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>)	suvi	2022	8048

Liik	Sesoon	Aasta	Arvukushinnang
aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	talv	2022/2023	45558
aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	talv	2023/2024	17778
tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>)	kevad	2022	4139
mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>)	suvi	2022	8048

Väljatõrjumisrisk

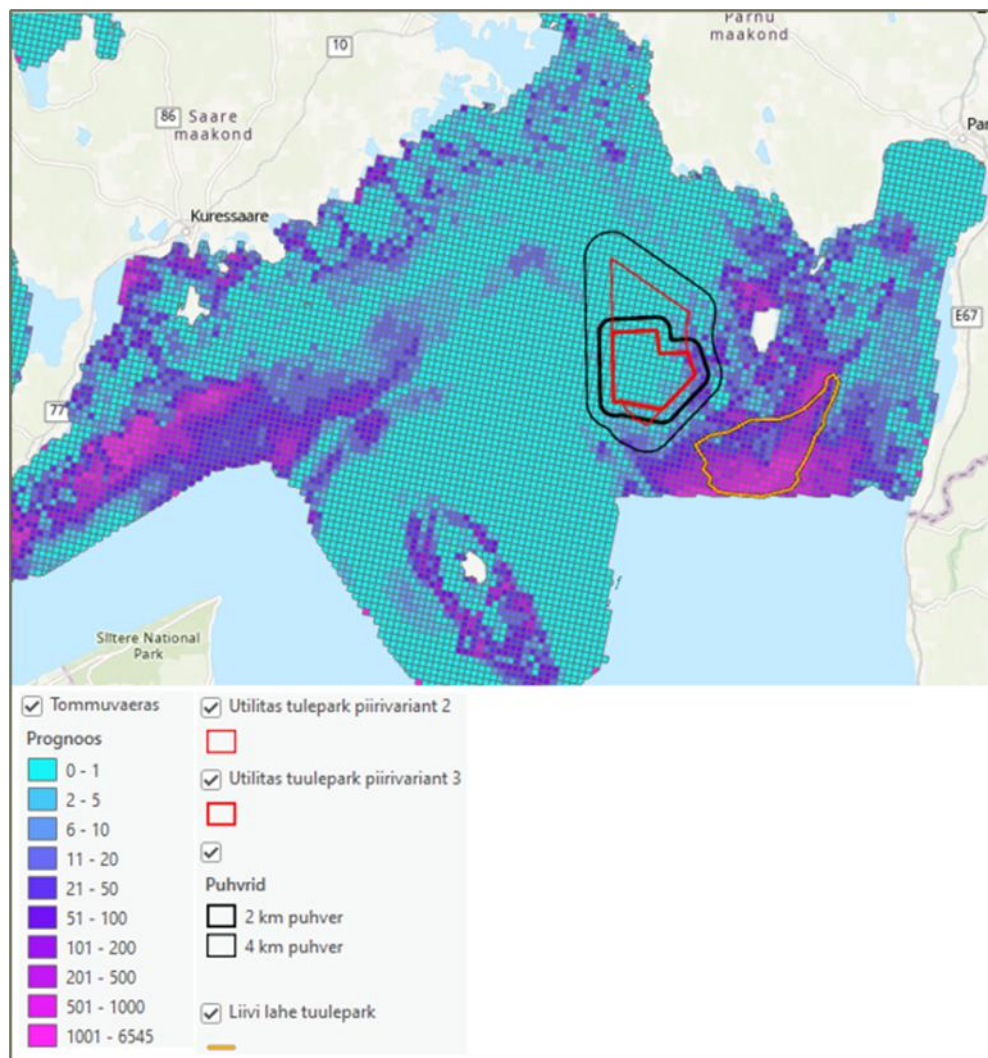
Liik	Maksimaalne arvukushinnang alal	Väljatõrjutud isendite arv, konservatiivne väljatõrjumismäär (Jacobsen & Tjørnløv 2024¹⁰⁵)	Väljatõrjutud isendite arv, ekspertide soovitatud väljatõrjumismäär (Jacobsen & Tjørnløv 2024¹⁰⁶)
Aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	92789	64952 (70 % arvukushinnangust)	27837 (30 % arvukushinnangust)
Tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>)	43986	39587 (90 % arvukushinnangust)	30790 (70 % arvukushinnangust)
Mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>)	8048	7243 (90 % arvukushinnangust)	5634 (70 % arvukushinnangust)

Liik	Maksimaalne arvukushinnang alal	Väljatõrjutud isendite arv, konservatiivne väljatõrjumismäär (Jacobsen & Tjørnløv 2024¹⁰⁷)	Väljatõrjutud isendite arv, ekspertide soovitatud väljatõrjumismäär (Jacobsen & Tjørnløv 2024¹⁰⁸)
Aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	45558	31891 (90 % arvukushinnangust)	13667 (30 % arvukushinnangust)
Tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>)	4139	3725 (90 % arvukushinnangust)	2897 (70 % arvukushinnangust)
Mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>)	8048	7243 (70 % arvukushinnangust)	5634 (70 % arvukushinnangust)

Auli (*Clangula hyemalis*) ma
(üldistatud aditiivse mudeli

Linnustik – kumulatiivsed mõjud

Tõmmuvaera asustustihedused Liivi lahel 2024. aasta kevadel (is/km²;
Luigujõe & Kuus 2024

- Liivi lahe tuulepargi alal on loendatud (25.04.2022) 15482 tõmmuvaerast ja (18.04.2024) 5127 tõmmuvaerast.
- Mõlemal juhul ületab juba üks loendustulemus 1% tõmmuvaera biogeograafilise asurkonna suurusest (3000 isendit).
- Loendused ei katnud Liivi lahe meretuulepargi ala täielikult ja tegelik peatuvate lindude arvukus oli mõlemal juhul veelgi suurem.

Linnustik – kokkupõrkerisk

- Arendusala tähtsus läbirändealana on väga kõrge.
- Kõigi vaadeldud veelindude puhul ületas tuulepargi alalt läbi rändavate lindude arvukushinnang 1% biogeograafilise asurkonna koguarvukusest.
- Kõige olulisem oli arendusala sookurele: ala läbis kasutatud metoodika andmetel 59% biogeograafilise asurkonna isenditest.
- Tõmmuvaeral läbis arendusala 38% biogeograafilise asurkonna isenditest.
- Arvutuslikud kokkupõrgete arvu prognoosid moodustavad väikese osa biogeograafiliste asurkondade suurusest.
- Ohustatus kokkupõrkeriski poolt jääb erinevatel liikidel ja liigirühmadel vahemikku väga madal - keskmine.
- Kokkupõrkeriski olulisus ulatub tugevani sookurel (nt sookurel jääb rootorite töötsooni 76-81% päevastest lendudest) ja ööränduridet.
- Meetmed: Tuulikute paigutus; peatamine intensiivse rände ajal; lennuohutuse huvides kasutatava valgustuse väljalülitamine ajaks, kui piirkonnas ei ole madalal lendavaid lennukaid

Positiivne netomõju

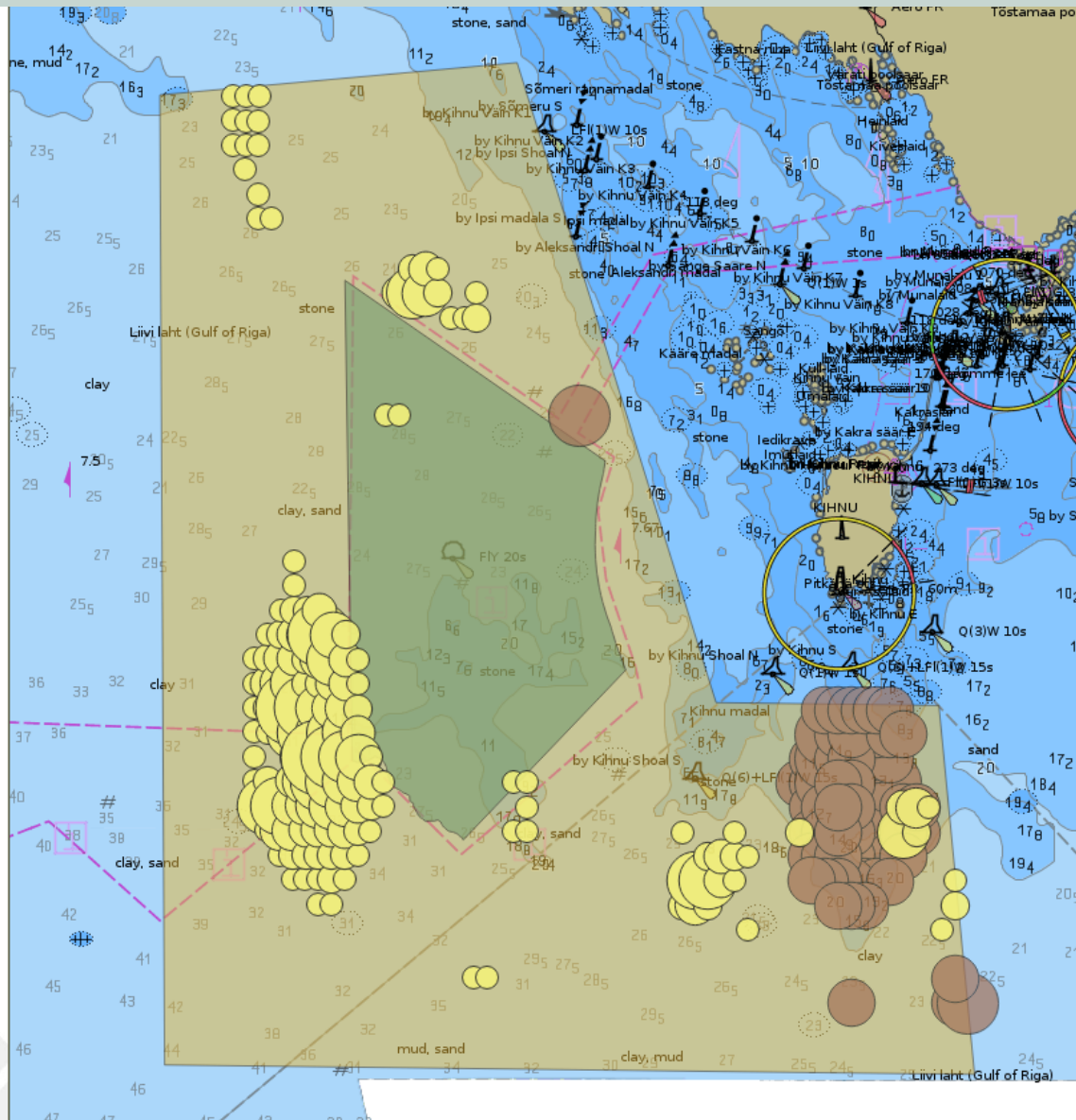
- Kuna Saare-Liivi kavandatava meretuulepargi esialgsel alal on peamise negatiivse mõjuna tuvastatud lindude väljatõrjumine, peaksid netoposiitiivsed tegevusalgatused keskenduma lindude elupaikade ning oluliste toitumis- ja peatumisalade kättesaadavuse suurendamisele praegusest tasemest kõrgemale.
- Selliseid alasid võiks luua juurde näiteks kunstlike rannakarbiväljade ja rifistruktuuride rajamisega.
- Merelindude kaitsefondi loomine, kuhu arendaja maksab teatud summa aastas tuulepargi ehituse, opereerimise ja demonteerimise vältel. Fondi vahendeid kasutatakse merelinnustiku kaitsetegevuste elluviimiseks

Kalastik

Olulisemad leiud:

- Kavandatava Saare-Liivi MTP ja kaablitrassi uuringualadelt püüti aastatel 2022-2023 toimunud uuringute käigus kokku 52501 kala kogumassiga 2078,5 kg.
- Kavandatava Saare-Liivi meretuulepargi alalt püüti kokku 39389 kala (1598,9 kg) ja kavandatava kaablikoridori alalt 13112 kala (479,6 kg).
- Kokku tabati 29 erinevat liiki mere, riimvee- ja mageveekalu ja siirdekalu
- Tuulepargi ja kaablikoridori piirkonnas registreeriti võrdselt 24 kalaliigi esinemine.
- Kavandatava tuulepargi piirkonna kalastikus domineeris arvukuselt räim, moodustades 57,1 % kõigi püütud kalade koguarvust. Väga oluline osa oli ka meritindil (18,2 %).
- Tuulepargi kaablikoridori piirkonnas Kihnu saarest loode ja põhja pool oli uuritud kalakoosluse arvukaim liik ümarmudil, moodustades 34,3 % tabatud kalade koguarvust.
- Teised olulisemad liigid olid räim (24,6 %) ja meritint (17,7 %).

Suuremate räimeparvede paiknemine uuringualal 2022. (pruunid ringid) ja 2023. (kollased ringid) aastal

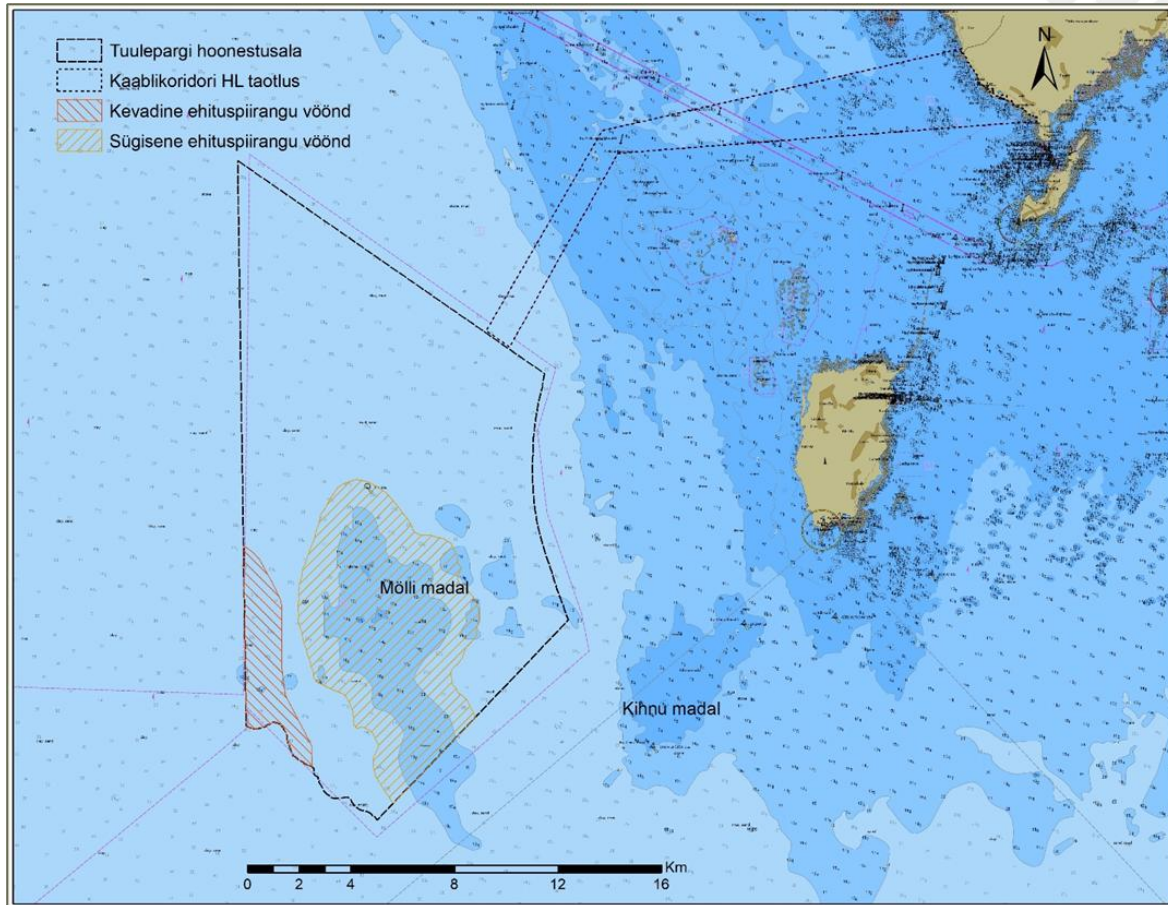

Kalastik - meetmed

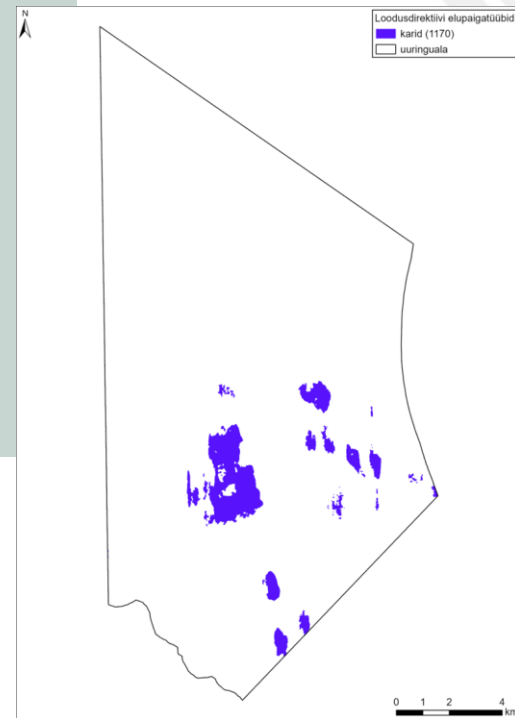
Ehitustöid tuleb vältida:

- tuulepargi hoonestusala lääneservas kevadel märtsis ja aprillis, kui ehitismüra ja heljum võib räime kudemisrännet häirida;
- tuulepargi hoonestusosal sügisräime kudemise ja räimevastsete suurima leviku ajal septembris ja oktoobris Mölli madala piirkonnas lähemal kui üks kilomeeter 20 m samasügavusjoonest;
- ühenduskaablikoridori piirkonnas räime ja teiste kalaliikide kudemisperioodil aprilli algusest mai lõpuni.

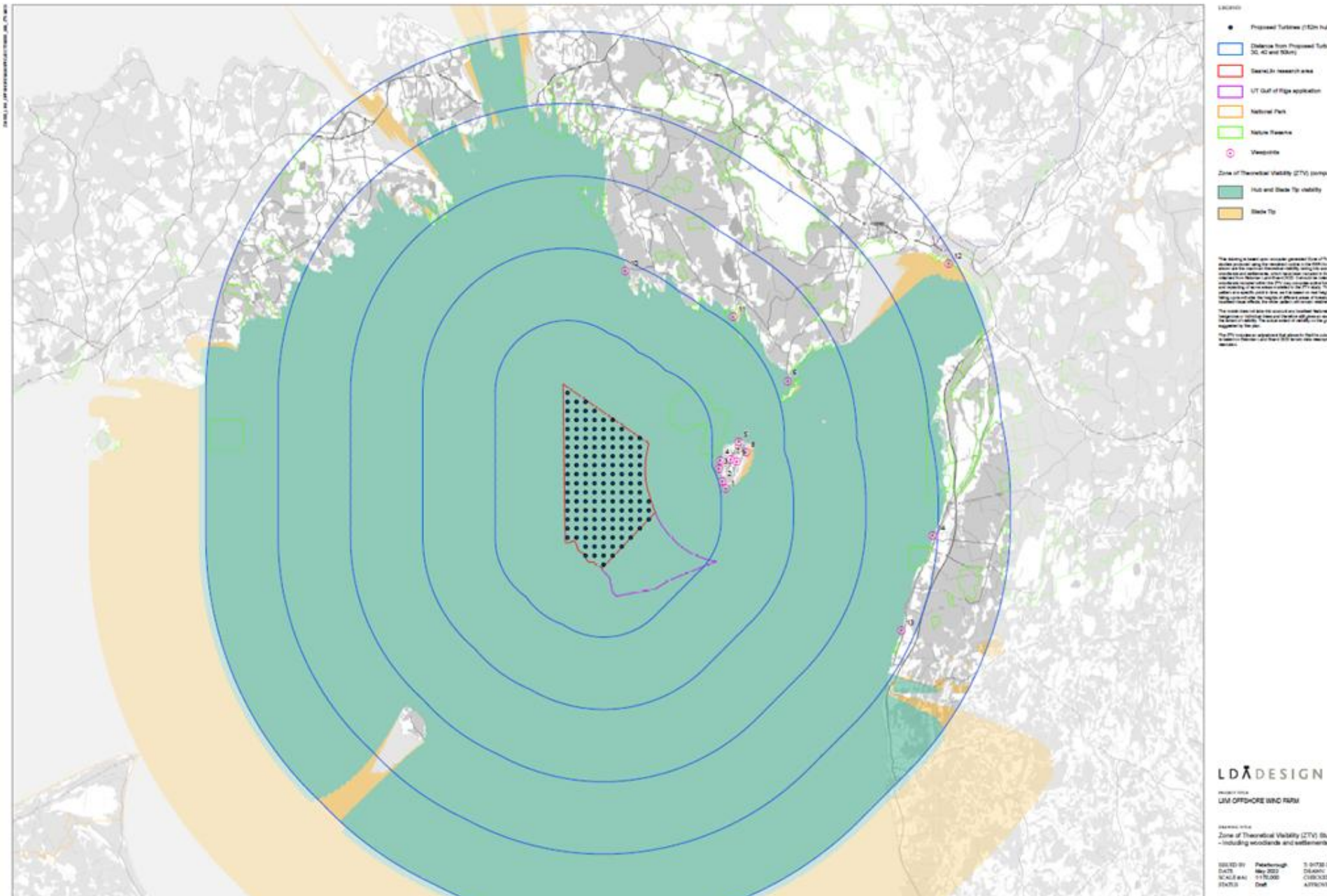

Täiendavad looduskeskkonna kitsendused

- Geoloogia – välistada alad, kus savikate setete paksus on üle 4 m ja esinevad täiendavad ohutegurid gaasitaskute ja paleokanalite näol.
- Tundlikud elupaigad – karid, välistada arendustegevusena
- Hülged – allveemüra võimalik mõju
- Nahkhiired – hukkumisrisk; saab oluliselt vähendada, peatades tuulikute töötamise sügisrände perioodil (1. august – 15. september) päikselloojangust päikesetõusuni madalamatel tuulekiirustel kui 5 m/s. Piiranguid tuleb rakendada sademeteta ilmaga.

Maastiku ja visuaalse mõju hindamine

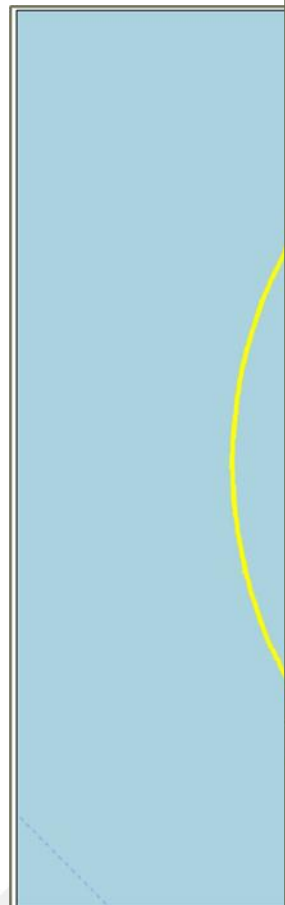

Maastiku ja visuaalse mõju hindamine

Nr	Vaatekoht	Kaugus lähimast Saare-Liivi tuulikust	Vaatevälja hõivatus Saare-Liivi tuulikute poolt	Kaugus lähimast Liivi lahe tuulikust	Vaatevälja hõivatus Liivi lahe tuulikute poolt	Vaatevälja hõivatus kumulatiivselt
1	Kihnu tuletorn	10,8 km	50°	10,8 km	79°	koosmõju 129°
2	Linaküla rand ja ajaviitekoht	10,5 km	49°	11,6 km	26°	koosmõju 75°
3	Mereäärne eramu, surfikommuun	10,9 km	45°	13,3 km	14°	koosmõju 59°
4	Rannakämping, telkimisala, puhkeala	11 km	41°	14,4 km	13°	koosmõju 54°
5	Väikesadam ja populaarne ujumise koht	13,7 km	34°	13,8 km	varjatud	Saare-Liivi mõju 34°
6	Munalaiu sadam	22,9 km	22°	18,4 km	32°	koosmõju 54°
7	Kihnu keskus	12,6 km	varjatud	12,1 km	varjatud	mõju puudub
8	Kihnu sadam	14,1 km	võimalik üksikud tiiviku tipud	12 km	67°	Liivi lahe mõju 67°
9	Avatud maastik läänesuunal	12 km	võimalik üksikud tiiviku tipud	13 km	varjatud	Saare-Liivi 3 tiiviku tippu
10	Matsirand	26,6 km	22°	41,8 km	kaugus	Saare-Liivi mõju 22°
11	Värati sadam	23,5 km	24°	29, 1 km	10°	koosmõju 34°
12	Pärnu keskrand	50,2 km	kaugus	39,6 km	kaugus	mõju puudub
13	Treimani sadama muul	37,9 km	kaugus	17,2 km	43°	Liivi lahe pargi mõju 43°
14	Jaagupi sadama muul	38,7 km	kaugus	17, 5 km	41°	Liivi lahe pargi mõju 41°

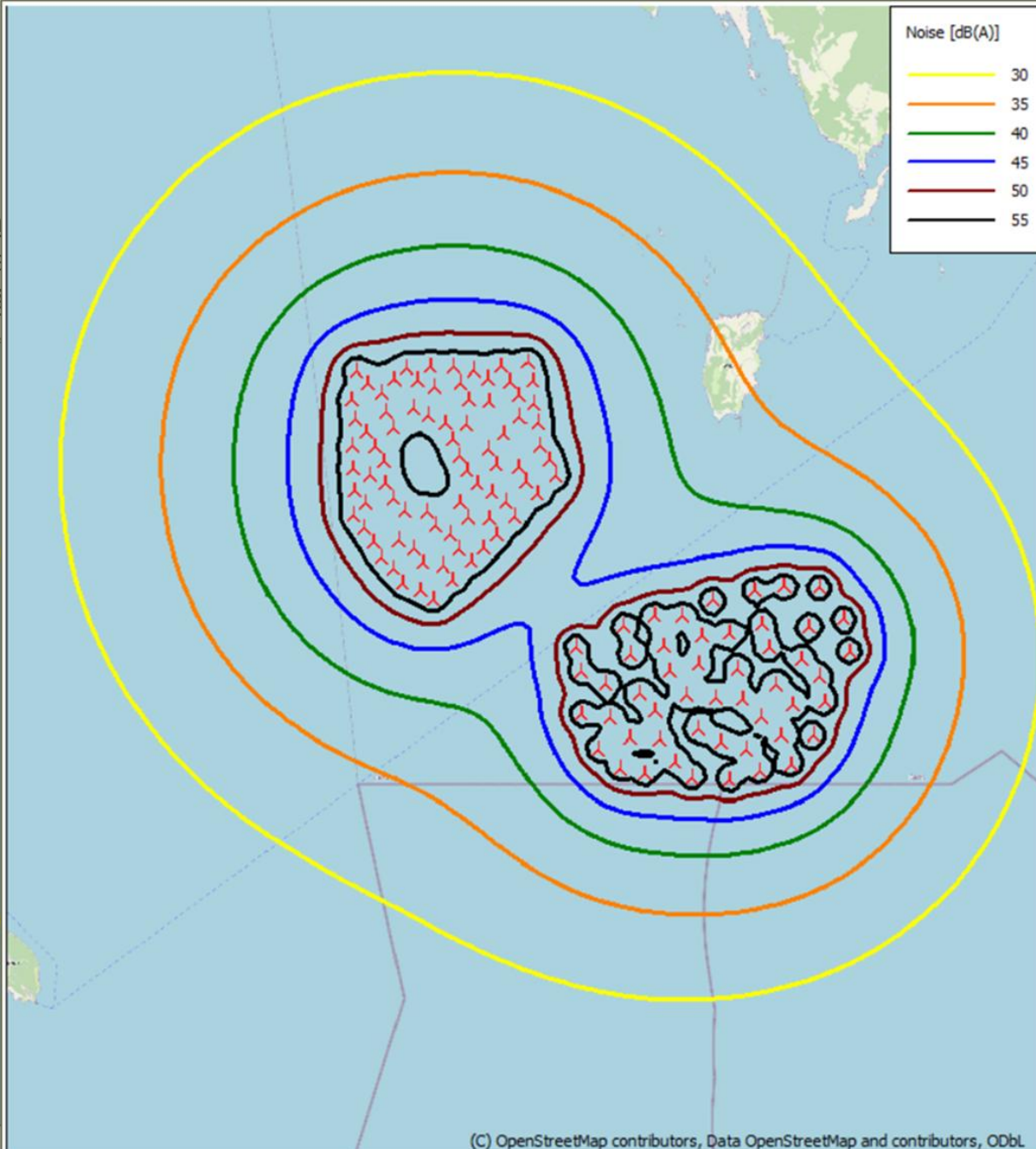
Müra

Välisõhu mürasituatsiooni
leviva müra normit
Elamualade sihtväärtused

New WTG

Map: EMD OpenStreetMap

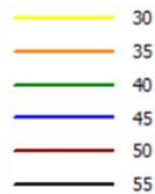
(C) OpenStreetMap contributors, Data OpenStreetMap and contributors, ODbL

0 5 10 15 20 km

Map: EMD OpenStreetMap, Print scale 1:350 000, Map center Estonian Lambert L-EST97-EST97 (EE) East: 485 261 North: 6 428 686
New WTG

Noise calculation model: ISO 9613-2 General. Wind speed: 8,0 m/s

Noise [dB(A)]

Välisõhus

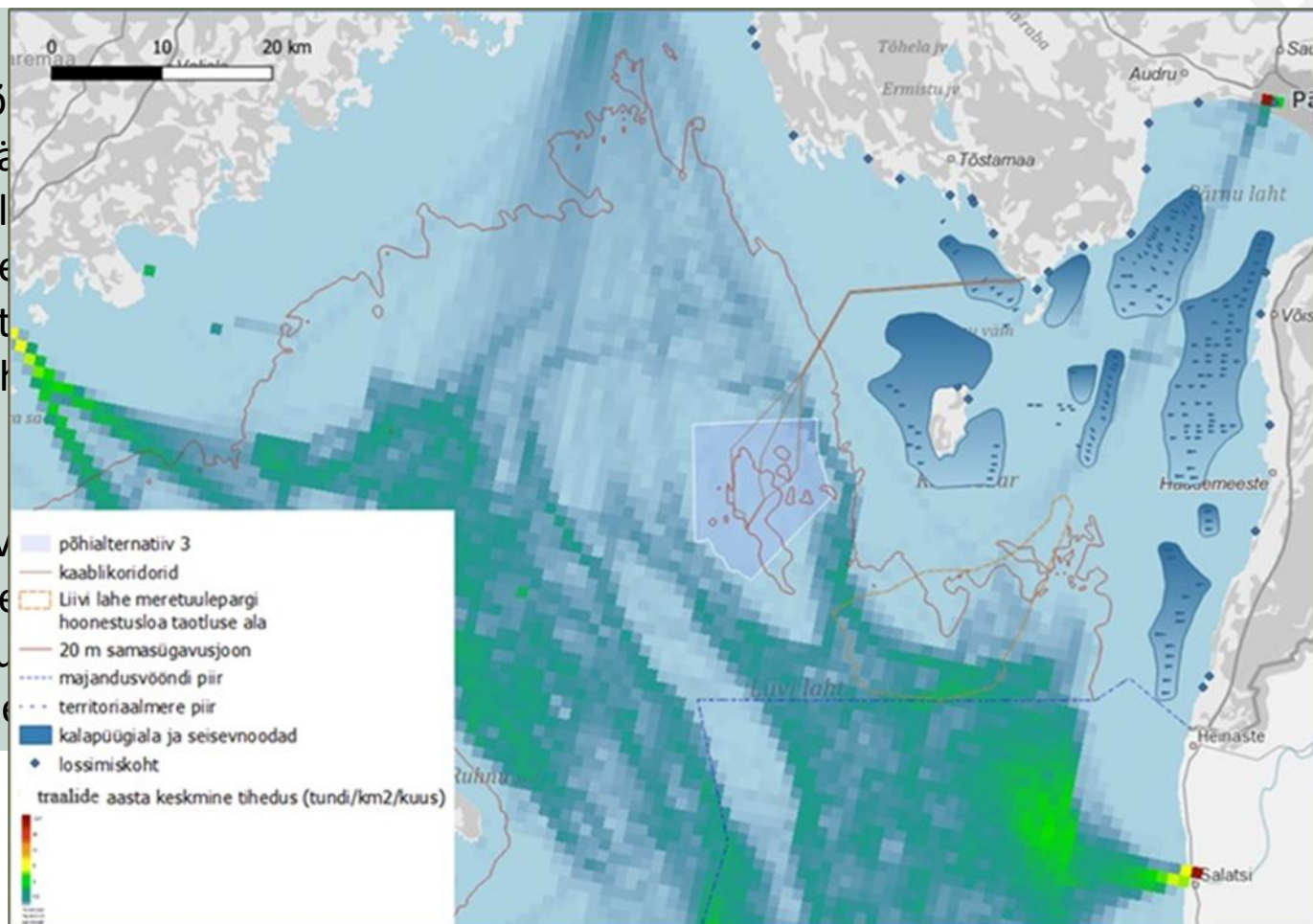
Sotsiaal-majanduslikud mõjud

Tööhõive:

- Peamine tööhõive
- Hooldusbaas Pärnu lahes
- 1 GW meretuule
- Saare-Liivi mere
- Tuulikutehnikut
- Kaudsed töökohad

Kalandus:

- Liivi lahes aktiiv
- Saare-Liivi mere
- Rannapüük puu
- Kaablikoridoril e

Mõju Kihnu vallale

2023. a. meelsusuuring: 41% pooldasid, 38% vastu, 21% neutraalsed

Positiivsed ootused: majanduslik kasu vallale

Peamised mured: keskkonnamõju, kalavarude vähenemine

Koostöö Kihnu Elav Pärinus MTÜ-ga: eesmärk on kogukondlike arendustegevuste võimestamine, et tagada Kihnu kultuuripärandi kestlikkus. Looduskeskkonna muutused, nagu kalavarude vähenemine, merereostus ja traditsioonilise kalapüügi hääbumine, on tekitanud muret kogukonnas.

Kohalik kasu:

Taluvustasu Kihnu vallale ~2,0 miljonit eurot/aastas

- Moodustab olulise osa valla eelarvest
- Kihnu valla maksutuludest suurem summa

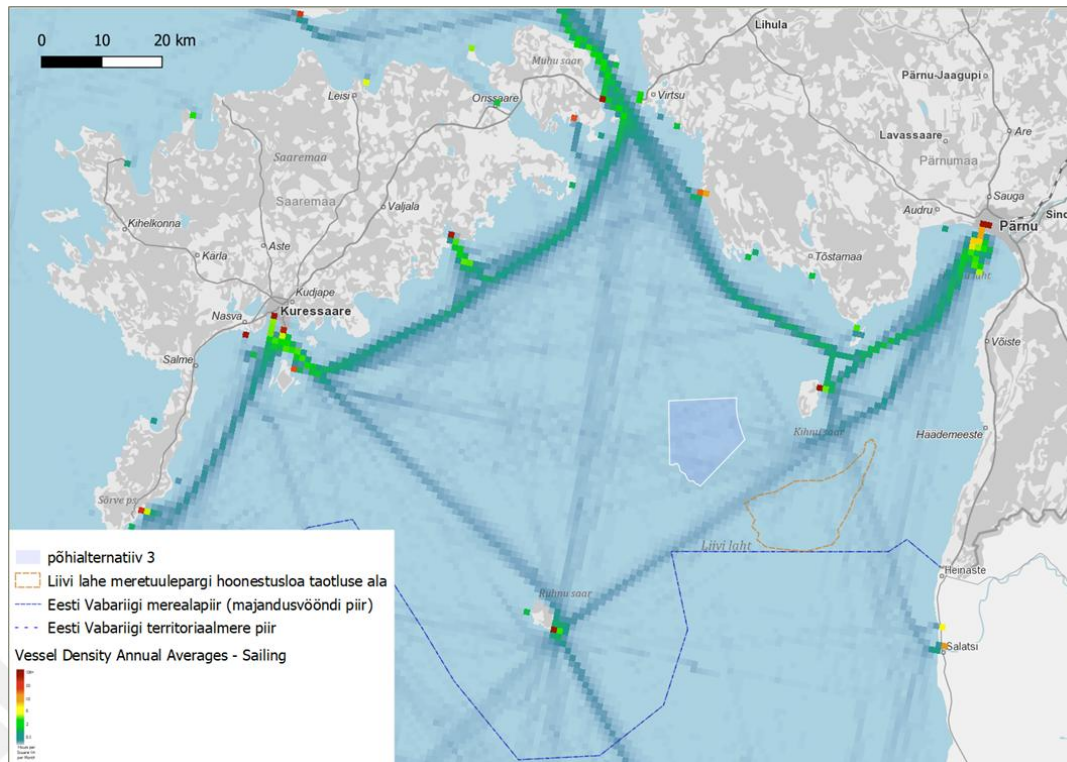
Kinnisvara väärtus:

- Puuduvad eeldused negatiivseks mõjuks kinnisvarale
- Pigem määravad olemasolevad looduskaitsepiirangud

Turism

- Kihnu turismi põhiväärtus: UNESCO kultuuripärand
- Mõju turismile piiratud, kuna Kihnus ei ole fookuses rannaturism, vaid kultuur
- Pärnu ja Valgeranna rannad jäävad tuulepargi nähtavusalast välja
- Tuulepark suurendab ärituristide hulka Pärnus
- Liivi laht populaarne mereturismi sihtkoht (~600 alust suvel)

Avalikul väljapanekul laekunud tagasiside

KMH aruande avalik väljapanek toimus k.a. 17.märtsist kuni 21. aprillini 2025.

Avaliku väljapaneku jooksul esitasid seisukohad 10 asjaomast asutust (Keskkonnaamet; Kliimaministeerium; Terviseamet, Transpordiamet, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium; Politsei- ja Piirivalveamet; TTJA, Lääneranna Vallavalitsus, Saaremaa Vallavalitsus, Muinsuskaitseamet), 1 vabaühendus – Eesti Kalurite Liit ja 1 juriidiline isik- Liivi Offshore OÜ.

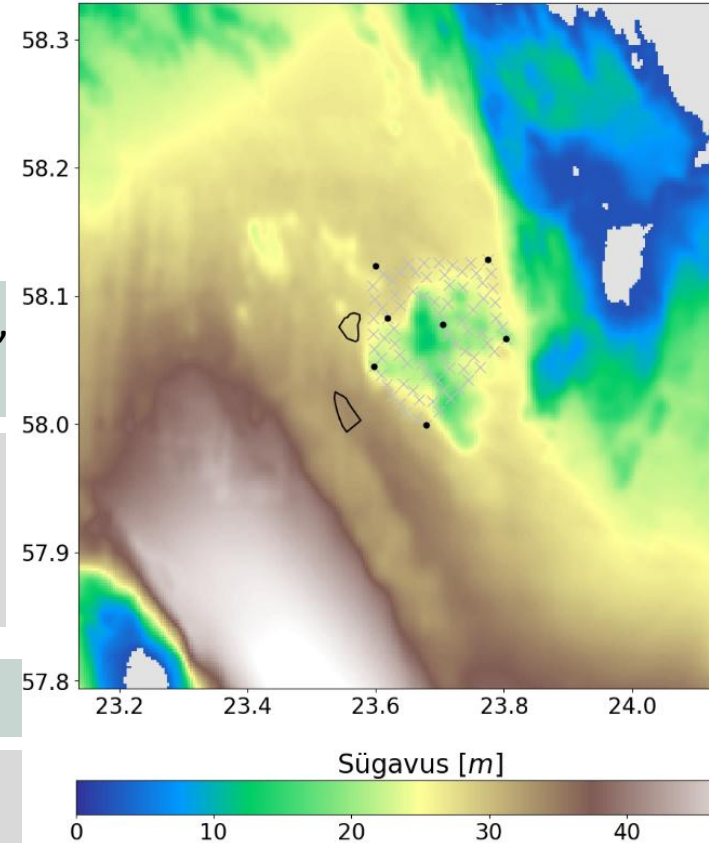
Tähelepanekud

Täpsustada kavandatava tegevuse kirjeldust – alajaamad, kaablite paigaldustehnoloogia jne.

Kaadamine – GV puhul peaks kasutama kaadamisalasid; selged hinnangud kaadamisala mõjude osas, vrakkide paiknemine? Vaivundamendi kaadamismahud?

Kalandus – kalastiku uuringud, mõju traalpüügile

Lennukoridori tagamine kahe kavandatava MTP vahele; Laevakordioride täpsustused, meetmed

TÄNUD!

KÜSIMUSED JA ETTEPANEKUD?

Kontakt: Riin Kutsar, riin@roheplaan.ee

